

RAYNALDI EPISTOLÆ.

(Province ecclésiastique de Reims.)

I.

AD CLERUM ATREBATENSEM.

De consecratione Lamberti.

(Anno 1093.)

RAYNALDUS, gratia Dei Remorum archiepiscopus, domno GUALBERTO universæque Atrebatensis Ecclesiæ coegregationi salutem et benedictionem in Domino Jesu.

Scriptistis nobis quatenus terminum vobis rescriberemus in quo electum vestrum consecrare vellemus. At, quia consecratio illa non solum ad nostram, verum etiam ad coepiscoporum nostrorum potestatem juxta canonum sanctionem pertinere videtur, diem vobis hujus consecrationis absque eorundem consilio haudquaquam rescribendum esse dignum duximus. Sed, cum in festo sanctæ Mariæ mediante Augusto magnum et episcoporum et clericorum conventum Remis habituri simus, illud quod ab eis super hoc consilium acceperimus, et terminum in quo eundem electum vestrum debeamus consecrare, vobis mandare non differemus. Valete.

II.

AD LAMBERTUM ELECTUM ATREBATENSEM EPISCOPUM.

De ejus electione.

(Anno 1093.)

RAYNALDUS, Dei gratia Remorum archiepiscopus, dilectissimo confratri et consacerdoti suo LAMBERTO salutem et benedictionem in Domino Jesu.

Litteras quas nobis pro consecratione tua domnus papa direxit suscepimus, sed et earum quæ tibi directæ sunt exemplar vidimus: quas cum perlegissemus, coepiscopo nostro Suessionensi eas transmisimus, et ut ipse cæteris suffraganeis transmitteret præcepimus, quatenus ab eis accepto consilio tuæ fraternitati respondeamus. Ideoque tibi usque octavas sancti Andræ aliquem legatum tuum ad nos deleges mandamus, per quem tuæ dilectioni rescribamus quid super omnibus illis quæ de te domnus papa injunxit acturi sumus. Valé.

III.

CLERI ATREBATENSIS AD RAYNALDUM.

De electione Lamberti.

(Anno 1093.)

Dilecto et in veritate diligendo et honorando Patri et domino RAYNALDO Dei ordinatione Remorum archiepiscopo clerus et populus Atrebatensis Ecclesiæ cum Lamberto etsi inutili sanctitatis suæ servo, veram dilectionem cum orationibus et obedientia.

Vestræ excellentiæ dignitati multiplices referimus gratias quia hactenus gratanter nobis ut pius pater jvamen exhibuistis et benignum vos erga nos in cun-

PATROL. CL.

A ctis causæ nostræ fore promisistis. Sed paternitatem vestram miramur plurimum in calce nostri negotii infrigidatam existere, cum infra terminum ab apostolico vestræ magnificentiæ electi nostri consecrationis injunctam nec solemniter litteris vestris, ut arbitrabamur, ad consecrationem electum nostrum vocastis, nec diem certum infra terminum designastis. Nunc autem, cum consecratio deinceps infra tricennem metam nequit fieri, saltem litteras vestræ auctoritatis, quæ apostolico deferantur, ut ipse jussit, pro consecratione nostri electi nobis dare velitis plurima pace precamur. Valete.

IV.

RAYNALDI AD URBANUM II PAPAM.

De electione Lamberti.

(Anno 1093.)

Domino et reverentissimo sanctæ et apostolicæ sedis papæ URBANO RAYNALDUS, licet indignus, Dei gratia Remorum archiepiscopus, salutis, obsequii, debitiæque subjectionis munus uberrimum in Domino.

Post directas primum nobis a paternitate vestra litteras placuit vestro, serenissime Pater, apostolatu ut iterum alias nobis dirigeretis, præcepto præcipientes quatenus infra triginta dierum spatium, postquam vestras litteras videremus Atrebatensis, Ecclesiæ electum in episcopum consecrare non differemus. Addidit et hoc solertia vestra, ut si aliqua nobis occurreret causa qua munus illud aggredi formidarem, eum vobis cum litterarum nostrarum

C astipulatione consecrandum dirigeremus. Susceptis igitur hujus vestræ præceptionis apicibus, ne quid inconsultis coepiscopis nostris et consacerdotibus præsumeremus, cum constet utique tam ex eorundem quam ex nostra auctoritate eandem pendere consecrationem, mandatorum vestrorum schedulam ad universos ad quos potuimus, direximus singulorumque sciscitati sumus sententiam quatenus illud nobis super hac re consilium providerent, quod nec vestræ obediitioni observaretur, et ex qua Remensis Ecclesiæ dignitas non immineretur. Itaque hæc omnium et episcoporum, et clericorum nostrorum una vox fuit et sententia, ut nos quidem ab electi illius consecratione manum suspenderemus, sed eum vobis, cum hoc vestræ præciperent litteræ, transmitteremus, et quidquid inde altitudinis vestræ solertia faciendum decerneret arbitrio vestro relinquere. Timuerunt enim et timent ne Cameracenses ex hoc facto accepta occasione, se a Remensi Ecclesia abrumperent; cum et civitas eorum alterius regni haberetur et regni cujus rex n. bis et Ecclesiæ Romanæ jam et ex longo tempore inimicatur. Adde-

runt etiam damnosam admodum fieri commutationem, si dum Remensis Ecclesia Atrebatensi episcopo fieri consentiret, Cameracum, quæ sexies quam Atrebatum et continentior et locupletior est, amitteret. Obsecramus ergo excellentiam vestram, Pater sanctissime, obsecrant et episcopi et clerici nostri, quatenus vos, qui in arce et in specula omnium ecclesiarum præsidetis, negotium ita temperetis ut nec quisdam, quod absit! decretorum vestrorum inde dispositionem reprehendat, nec Remensis Ecclesia ullam suæ dignitatis jacturam vestris in temporibus sustineat. Nos tamen, qui vestris obsecundandum deliberationibus perpetuo proposuimus, quicunque sit modus consecrationis, ubi eum dignitas vestra consecrarit, consecratum benigne suscipiemus, susceptumque sicut episcopum B et suffraganeum nostrum deinceps honorabimus. Cæterum vestram nosse volumus celsitudinem nos nequaquam rem hanc ideo tandiu distulisse ut aut vestris unquam jussionibus obsistere enitamur, aut ut domino illi aliquo derogemus. Eum non hoc duntaxat honore dignum esse censemus, sed cujusvis alterius promotionis apicem ei merito conferendum adjudicamus.

Valeat beatitudo vestra incolumis in Domino.

V.

AD COMITEM FLANDRIÆ.

De confirmatione electionis Lamberti.

(Anno 1094.)

RAYNALDUS, Dei gratia Remorum archiepiscopus, glorioso principi domno ROBERTO Flandrensium C comiti, salutis et benedictionis ubertatem in Domino.

Dilectionis vestræ litteras benigne suscepimus, susceptasque gratanter perlegimus. Quoniam itaque in ipsis ut nobis quid animi super ordinatione dilectissimi fratris nostri Lamberti Atrebatensis episcopi haberemus rogastis vellemus remandare, nolimus lateat charissimam nobis prudentiam vestram, nos ipsum plurimis diebus ut quod de eo agendum erat legitime ex episcoporum nostrorum consilio fieret, detinuisse, ad ultimum in concilio quod Remis cum coepiscopis nostris atque principibus multis xv Kal. Octobris habuimus, juxta domni papæ Urbani præcepta, quibus inobedire nefas est, consilio et assensu coepiscoporum nostrorum more ecclesiastico ipsius professionem suscepimus ejusque consecrationem confirmantes confirmavimus, unde vestræ mandamus sollicitudini quatenus eundem amodo cum debito honore, cum debita reverentia suscipiatis, ejusque laboribus publice et privatim pro amore Dei communicetis, sed et in quantum ecclesiastica permittit ratio ei ut pastori vestro, ut episcopo vestro obediatis. Valete.

VI.

AD LAMBERTUM EPISCOPUM ATREBATENSEM.

De absolutione quorundam clericorum.

(Anno 1094.)

RAYNALDUS, Dei gratia Remorum archiepiscopus,

A charissimo filio suo LAMBERTO consacerdoti et coepiscopo quod sibi in Domino.

Canonicum istum, videlicet Engelbertum, scias a nobis absolutum esse. Cæteros vero qui excommunicationis nostræ causa jam ad te pervenerunt vel venturi sunt volumus et mandamus quatenus et illos absolvas et sub regulari regimine, ubi corporis et animæ consolationem habere possint, collocare studeas quousque illorum Ecclesia respiciat, sicque post per nostram absolutionem atque licentiam, illos ut proprios filios recipiat. Vale.

VII.

AD EUNDEM.

Ut ad synodum ab Urbano in Italia congregatam accedat.

(Anno 1094.)

RAYNALDUS, Dei gratia Remorum archiepiscopus, dilectissimo confratri et consacerdoti suo LAMBERTO, Atrebatensium episcopo, salutem et benedictionem in Domino Jesu.

Dilectioni vestræ insinuandum dignum duximus nos nuperrime domni papæ Urbani epistolam suscepisse, et ab eo ut vestra convocata fraternitate circa medium februarii proximi ad concilium quod intra Tusciam vel Longobardiam tunc temporis celebraturus est ad præsentiam ejus accedere cerneremus sollicitudinem vestram monitam esse. Et nos igitur ad ipsius monitionem vestram monemus fraternitatem, quatenus circa prædictum terminum vestram ipse præsentiam cum omnibus abbatibus vestris ad ipsum concilium exhibere curetis. Valete.

VIII.

AD EUNDEM.

Ut concilio Claromontano intersit.

RAYNALDUS, Dei gratia Remorum archiepiscopus, dilectissimo fratri et consacerdoti suo LAMBERTO Atrebatensium episcopo, salutem et benedictionem in Domino Jesu.

Dilectissimam nobis fraternitatem vestram ignorare nolumus quoniam domni papæ Urbani epistolam nuperrime suscepimus, qua nos ut ad concilium quod in octavis Sancti Martini, xiv videlicet Kal. Decemb. apud Arvernensem quæ et Claromontis dicitur, ecclesiam celebraturus est, præsentialiter accederemus præmonuit, et ut omnes nostræ metropolis suffraganeos, convocatis tam abbatibus quam cæteris ecclesiarum primoribus, sed et excellentioribus principibus, ad ipsum concilium invitare præcepit. Et nos sane apostolicæ mentioni obviam, quod nefas est, incedere nolentes, concilium quod in octavis Omnium Sanctorum insumperamus, propter hoc, ut justum est dimittendum dignum putavimus. Vestram ergo sollicitudinem litteris præsentibus monemus quatenus omni occasione seposita vestram ad idem concilium præsentiam exhibere, et, ut prædictum est, et abbates et cæterarum ecclesiarum vestrarum primores et dioceseos vestræ principes, et maxime Baldinum

comitem de Montibus, monere curetis. Nulli autem A inopiæ vel alicujus necessitatis occasio quin veniat præbeat audaciam, cum nos nisi personas non ingenti quidem famulorum caterva stipatas requiramus. Quicumque autem post hanc monitionem nostram se ab hoc concilio absentaverit, noverit procul dubio quoniam et ordinis sui periculum incurret, et domni papæ iram, nec impune quidem, sibi thesaurizabit. Valet.

IX.

AD BALDERICUM.

De chronico Cameracensi.

(Anno 1094.)

RAYNALDUS, Remorum archiepiscopus, BALDERICO Morinensi cantori, salutem.

Meum, dilecte, de tua Historia Ecclesiæ Camera- B censis et Atrabatensis requiris judicium, de qua quæ accepi a fratre Sigoberto tibi rescribo. Illi tanquam sedula apis per piorum devota circumvolitans loca, nullum præteritis visus est unde non aliquid decerpseris incredibili sedulitate. Sic itaque mirabilia Dei et sanctorum non erunt in terra oblivionis, et ædificasti in generatione, ideo usque nunc satis verecundiæ et modestiæ tuæ datum est; reliquum piorum votis, et pie defuncti præsulis voluntati largire, et quod industria infatigabili, et animo vel ad minutissima quæque attentissimo viventi consecrasti, mortuo non eripias. Excute de manibus, ut in ecclesiis et monasteriis versetur; mihi etiamnum præsagit animus, rem istam tibi gloriæ, posteritati C usui, et nunc utrique Ecclesiæ voluptati, atque ornameto futuram.

Datum Remis Idibus Januarii anno 1094.

X.

AD LAMBERTUM ATREBATENSEM EPISCOPUM.

Ut Hugonem de Inciaco, S. treviæ Dei violatorem, gladio anathematis comescat.

(Anno 1095.)

RAYNALDUS, Dei gratia Remorum archiepiscopus, dilecte fratri et consacerdoti suo LAMBERTO Atrebatensi episcopo salutem et benedictionem in Domino Jesu.

Memoriter vobis inhærere credimus quidquid de Hugone de Inciaco nuper cum fraternitate vestra multo sermone contulimus. Ipse siquidem Hugo nuper D perrime in villa sancti Gaugerici quæ Felcherias dicitur in trevia Dei cum armata manu advenit; ibique circumquaque discurrens, igni penitus totam villam concremavit, prædamque non minimam atque hominum multitudinem miserabiliter secum adduxit. Pervenit etiam ad aures nostras quod se epistolam nostram habere gloriatur qua eum ab omni timore Cameracensis episcopi, sed et ab omnium presbyterorum excommunicatione, in quacunque demeritiam elatus fuerit, deliberari, quod absit! debeat. Scire igitur volentes hanc omnem jactantiam ejus

irritam esse, vestræ fraternitati mandamus ut et illum, quem præcipue diligimus, vos admoneatis, quatenus omni excusatione sublata, ut in sanctæ pacis violatorem, in ipsum gladium anathematis exeratis; et ne ulterius, donec ad satisfactionem veniat, in cunctis receptibus suis seu in omni loco in quo ipse vel complices ejus præsentialiter adfuerint divinum celebretur officium præcepti vestri auctoritate inhibeatis. Valet.

XI.

AD EUMDEM.

De eodem.

(An. 1095.)

RAYNALDUS, Dei gratia Remorum archiepiscopus, fratri et coepiscopo suo LAMBERTO Atrebatensi salutem et benedictionem in Domino Jesu.

Ad colloquium comitis Roberti et ad recipiendam de eo justitiam in octavis sanctæ Mariæ in Augusto, vel præsentiam nostram exhibere, vel nuntios nostros delegare, sicut jam vobis et coepiscopis nostris Noviomensi atque Morinensi mandavimus, parati erimus. Quod autem de Hugone de Inciaco nobis scripsistis liquere vobis credimus quoniam in concilio quod Compendii celebravimus ad querimonias et clamores Gerardi Cameracensis episcopi omnium præsentium judicio in eum anathematis gladium exeruimus, et omnes ejus cooperatores et consentaneos. Sed neque ideo ipse nec filius ejus Cameracensem Ecclesiam persequi destiterunt. Quippe quos par expectatio ultionis angebat, par malitia: et immoderationis vinculum astringebat. Itaque quoniam, sicut ab Apostolo dictum est: *Insipiens factus sum, vos me coegistis (II Cor. xii)*; et iterum in Actibus apostolorum ad Judæos: *Quoniam indignos vos judicastis æternæ vitæ, ecce convertimur ad gentes (Act. xiii)*; sic, quia idem Hugo indignum se conversionis et concordiæ judicavit, Gerardus Cameracensis episcopus cum comite Flandrensi ad convincendam Hugonis malitiam fœdus iniit. Unde episcopum Cameracensem Gerardum cum Hugone concordiam facere absque comite Flandrensi nulla æquitatis ratio permisit, nec nos sane eum nihilominus nisi excommunicatum habuimus. At vero, si voluntatis ipsius esset et Cameracensem episcopum Remis in præsentia nostra ad justitiam faciendam et recipiendam ab ipso termino congruente paratum haberemus, et nos similiter utrorumque rationes æqua judicii et misericordiæ lance penderemus, et in omnibus modum observare non dissimularem. Per vos autem solum ad emendationem venire nec solam excommunicationis vestræ sententiam veneri debet, cum et parochianus episcopi Cameracensis esse dignoscitur, et Inciacum, per quod hanc exercet malitiam, in episcopatu Cameracensi positum sit. Valet, et quod cum comite Flandrensi egeritis, nobis rescribite.